

Afleidingsmanoeuvres

Het zijn turbulente tijden voor het accountantsberoep, want de toekomst is onzeker. Het vertrouwen in het beroep is nog niet hersteld en de roep om maatregelen is groot.

Ik herken de situatie van mijn start bij de AFM in de periode 2004-2006 toen het beroep (NIVRA, NOvAA, de kantoren) en de wetgever hun krachten maten rond de totstandkoming van het toezicht. Voor mij een zeer leerzaam kijkje in de keuken van de wetgeving, belangenbehartiging en politiek.

In vergelijking met toen zijn er meer spelers bijgekomen: de AFM zelf, de door het beroep ingestelde Monitoring Commissie Accountancy en de door de minister ingestelde Commissie Toekomst Accountancysector. En het belang is nog groter dan vijftien jaar terug: structurele maatregelen die de sector echt op zijn kop zetten zijn niet langer onbespreekbaar. Daarmee is 'het spel weer op de wagen' en gaat iedereen publiekelijk voor zijn (vermeende) eigen belang. Wat ik daarvan zie, vind ik niet fraai.

De AFM ligt (onterecht) onder vuur, omdat de rechter in hoger beroep een streep zet door de zorgplichtboetes aan EY en PwC en daar allerlei onjuiste conclusies aan worden verbonden. De AFM zelf spreekt (onnodig) van een gifbeker en pleit voor een wetwijziging. De voorzitter van de NBA vindt dat de AFM sneller en vaker met publieke rapportages moet komen. De CTA zou ook naar het toezicht door de AFM moeten kijken. Het beroep denkt dat de AFM best op de kwaliteitsbeheersingssystemen van de kantoren zou kunnen steunen. En de SRA ziet zichzelf al als toezichthouder op de eigen leden met een wettelijk verankerde taak. Dat zijn zo wat dingen die ik de afgelopen dagen voorbij zag komen.

Een leuke bezigheidstherapie misschien, maar het zijn niet meer dan afleidingsmanoeuvres. Het lost niets op als het gaat om het echte probleem dat de sector heeft. Dat probleem is primair dat de controlekwaliteit, dertien jaar na de start van het toezicht, nog steeds niet op orde is. Dat is geen bewering maar een feit.

Het Dashboard Accountancy van de NBA geeft inzicht in de uitkomsten van de interne reviews op controle-opdrachten. Van de interne inspecties 2017 was 24 procent onvoldoende bij de *big four* en 44 procent onvoldoende bij de *next five*. De lage score van die next five in vergelijking met voorgaande jaren komt omdat ze de interne kwaliteitslat hoger zijn gaan leggen, zo wordt toegelicht.

De Raad voor Toezicht van de NBA rapporteert over 2017, op basis van de eigen toetsingen en die van de SRA, dat 28 procent van de Wta-vergunninghouders niet voldoet. De SRA rapporteert over 2018 dat één op de vijf toetsingen bij Wta-vergunninghouders tot een onvoldoende leidt.

Dat de cijfers niet helemaal vergelijkbaar zijn en dat er vraagtekens te stellen zijn bij de lat die de NBA en de SRA hanteren in vergelijking met de oob-kantoren, doet niets af aan het feit dat de uitkomsten meer dan tien jaar na inwerkingtreding van de Wta nog steeds schokkend zijn.

Het op orde krijgen van de vaktechnische kwaliteit is één van de uitdagingen waar de sector voor staat. Er zijn er veel meer. Er is ook een grote slag te maken als het gaat om digitalisering, interne bedrijfsvoering en het voldoen aan de veranderende wensen en eisen van de maatschappij. De sector staat dus voor een enorme veranderopgave. Een opgave die niet zonder zelfinzicht, een kritische blik, maar ook inspiratie en druk van buiten af uitvoerbaar is.

Dus stop met al dat kinderachtige wijzen naar elkaar en ga als volwassenen ieder vanuit de eigen rol om de tafel. Wat zou het mooi zijn als NBA, kantoren, SRA, AFM, MCA, CTA, de politiek en alle groepen van gebruikers van accountantsverklaringen de handen in één zouden slaan, om te zorgen voor een werkbaar en toetsbaar veranderplan voor de sector. Een deltaplan. Niet meer tegen elkaar, maar met elkaar. Bezig zijn met de zaken waar het echt om gaat en niet met afleidingsmanoeuvres.

Deel dit artikel

Marianne van der Zijde adviseert accountantsorganisaties en is voormalig hoofd toezicht kwaliteit accountantscontrole en verslaggeving van de AFM.

GERELATEERD

OPINIE | 18 september 2019

Finale 'Do the right thing'

Vorige week was ik op uitnodiging van de NBA bij een lezing van Andrew Fastow, de voormalig cfo van Enron. Hij was degene die, door de inzet van slimme financiële... →

OPINIE | 08 mei 2019

Onbenutte verbetermogelijkheden

Met interesse heb ik de reacties gelezen die de Commissie Toekomst Accountancysector heeft ontvangen op haar openbare consultatie. →

OPINIE | 24 april 2019

Uniforme materialiteit!

Nog een keer materialiteit? Ik heb er al vaker over geschreven. Dit keer is de aanleiding een artikel van Eva Eijkelenboom op de website van het MAB. Zij heeft onderzoek... →

OPINIE | 10 april 2019

NBA: kapitein of speelbal?

"Veel meer dan bellen blazen voor de bühne stelt het tot op de dag van vandaag allemaal niet voor." Dat zeggen Marco Moling en Guus Ham in een artikel op Accountancy... →

OPINIE | 27 maart 2019

Kwaliteitsontkeners

Met toenemende verbazing heb ik de opinie 'Beste Wopke' en de achterliggende brief aan minister Hoekstra van Antoinette Dijkhuizen gelezen. Zij stelt dat een weeffout... →
